

NEDERLAND OVERZEE: 50 JAAR KONINKRIJKSRELATIES

15 december 2004

Nederland Overzee

In het Caribische gebied liggen tientallen eilanden. De meeste komen zelden in het nieuws. Af en toe hoor of lees je dat een orkaan verwoestingen aanricht op enkele eilanden, dat op één van de eilanden de regering is gevallen of dat er drugssmokkelaars zijn opgepakt. Zes van de eilanden komen wel vaak in het nieuws: Aruba en vijf eilanden die samen de Antillen heten: Bonaire, Curaçao, Saba, St. Eustatius en St. Maarten. Of, zoals de eilanden heten in het Papiamentu (de voertaal): Boneiru, Korsow, Saba, Statia en San Martin. Op de vlag verbeelden vijf sterren de vijf eilanden.

Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden

De eilanden halen zo vaak het nieuws omdat het zuidelijke deel van St. Maarten bij Nederland hoort en de vijf andere helemaal bij Nederland horen. Sinds 1954 maken Nederland, Aruba en de Antillen deel uit van het Koninkrijk der Nederlanden. Eerst heeft Nederland drie koloniën: Nederlands-Indië, Suriname en de Nederlandse Antillen, dan nog met Aruba.

Nederlands-Indië wordt in 1949 het onafhankelijke Indonesië, behalve een deel ervan, Nieuw-Guinea. Dat gebied draagt Nederland pas in 1962 aan Indonesië over.

Nederland spreekt met Suriname en de Nederlandse Antillen af dat die niet langer kolonie van Nederland zullen zijn, maar ook dat ze niet helemaal onafhankelijk zullen worden. Ze krijgen zelfbestuur en worden afzonderlijke landen die samen met Nederland deel uitmaken van het Koninkrijk der Nederlanden. Ze stellen hierover een reglement op dat *Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden* heet. Op 15 december 1954 treedt dit reglement in werking.

In 1975 wordt Suriname alsnog helemaal onafhankelijk. Sindsdien is het geen land meer binnen het Koninkrijk.

Op 1 januari 1986 wordt Aruba een apart land binnen het Koninkrijk.

We laten in deze informatiebladen zien dat we ook op andere manieren met Aruba en de Antillen te maken hebben. Vragen komen aan de orde als: waarom werden de Antillen en Aruba Nederlandse koloniën? Waarom zijn er veel Antillianen en Arubanen in Nederland? Kunnen Aruba en de Antillen net als Suriname onafhankelijk worden?

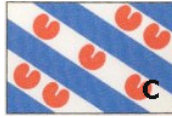
Ook hebben we jongeren op de Antillen gevraagd wat zij het beste vinden voor hun eiland. Havo/vwo-scholiere Stephanie Saunders, hier op de foto, vindt bijvoorbeeld dat haar eiland Curaçao het beste een Status Aparte kan krijgen, net zoals Aruba. Andere jongeren zijn weer een andere mening toegedaan. Die vind je elders in deze in deze infobladen.

'Watweetjijvandeantillen'-quiz

Als je van de Antillen komt, weet je waarschijnlijk meer over Nederland dan de Nederlanders weten over de Antillen. Op de Antillen leren de kinderen de Nederlandse taal en de Nederlandse aardrijkskunde en geschiedenis. Bovendien wonen er veel Antillianen in Nederland of hebben er familie wonen. Die vertellen hen hoe het is om in Nederland te wonen. Maar of dat betekent dat alle Antillianen ook inderdaad de quizvragen op de volgende pagina kunnen beantwoorden....? Dus, Hulandesnan i Antiyano, sla de handen ineen bij het beantwoorden van de vragen van de 'watweetjevandeantillen'-quiz.

De quiz:

1. Doe een gok. Wat betekent Hulandesnan i Antiyano?
2. Welke van deze vlaggen behoren bij: a) Curaçao b) Bonaire en c) St. Eustatius?

3. Naar wie is Willemstad op Curaçao vernoemd: naar Willem van Oranje of naar Koning-Stadhouder Willem III?
4. Even talen uitwisselen. Zet de juiste vertaling achter de Papiamentowoord: Welkom / Hoe gaat het? / Cool! / Curaçao / Antillen / Liefje
Korsow = Kon ta? =
Antias = Maaaster!!!! =
Bon bini = Dushi =
5. Het staatshoofd van Aruba en de Nederlandse Antillen is:
a) Anthony Godett b) Nelson O. Oduber
c) Koningin Beatrix d) Étienne Ys
6. Waar grenst het Koninkrijk der Nederlanden aan Frankrijk?
a) op Saba b) op St. Maarten
c) bij Vaals d) tussen Suriname en Frans Guyana
7. Hoeveel kilometers liggen er tussen Curaçao en Amsterdam?
a) tussen 5.000 en 6.000 b) tussen 6.000 en 7.000
c) tussen 8.000 en 9.000 d) tussen 9.000 en 10.000
8. De (bij)naam voor blanken in het Papiamentu is:
a) Bakra (blanke Hollander) b) Makamba (kaaskop)?
9. De West-Indische Compagnie en de Oost-Indische Compagnie waren in de 16^e en 17^e eeuw machtige koloniale handelsorganisaties. Welke van de twee speelde een grote rol op de Antillen?
10. Welke nationaliteit hebben de bewoners van Aruba en de Antillen?
a) de Arubaanse b) de Curaçaose
c) de Antilliaanse d) de Nederlandse
11. KLOPT WEL, KLOPT NIET
a) De grondlegger van Madurodam was een Curaçaose Antilliaan. Klopt/Klopt niet
b) Op de Antillen kun je betalen met euro's. Klopt/Klopt niet
c) De officiële taal op de Antillen is Papiamentu. Klopt/Klopt niet
d) Sinterklaas en Zwarte Piet komen ook naar Curaçao. Klopt/Klopt niet
e) Als je naar de Antillen en Aruba gaat heb je een Nederlands paspoort nodig. Klopt/Klopt niet

De antwoorden vind je op pagina 10.

'Nederland overzee' bestuurlijk

Aruba en de Antillen hebben een democratisch bestuur. Daar heeft iedereen van 18 jaar en ouder kiesrecht. Net als Nederland hebben de twee landen koningin Beatrix als staatshoofd. De regering van Aruba en die van de Antillen bestaan uit een gouverneur en een raad van ministers. De gouverneur wordt aangesteld door de koningin en vertegenwoordigt haar ook. Hij heeft de leiding van de regering en benoemt de ministers. Ook hebben Aruba en de Antillen een parlement, de Staten. De leden hiervan zien erop toe dat de regering haar werk goed doet. Ze mogen wetten van de regering verwerpen of daar wijzigingen in aanbrengen (recht van amendement). Ze mogen zélf wetten indienen (recht van initiatief), vragen stellen aan ministers (recht van interpellatie) en een parlementair onderzoek uitvoeren (recht van enquête). De Staten van Aruba hebben 21 leden en die van de Antillen hebben er 22. Ze worden om de vier jaar gekozen. Ieder eiland van de Antillen, het Statuut spreekt van eilandgebied, heeft een eilandsraad. Hiervan worden de leden om de vier jaar gekozen. Ook hebben de eilanden een eigen bestuurscollege en een gezaghebber. Die vormen het dagelijkse bestuur over hun eiland. Ten slotte hebben Aruba en de Antillen een gevolmachtigde minister. Deze twee ministers werken in Den Haag. Als de Nederlandse ministerraad overlegt over zaken die (ook) Aruba en de Antillen aangaan, doen ze hieraan mee. Ze worden benoemd door de regering van hun land.

Vergelijking van functies:

Antillen en Aruba	Nederland
De Staten	Tweede Kamer
Eilandsraad	Gemeenteraad
College van Bestuur	Wethouders
De gezagshebber	Burgemeester

Net als in Nederland zijn er op Aruba en de Antillen politieke partijen. Op Aruba zijn dat bijvoorbeeld de MEP van Nelson Oduber en de AVP van Mike Eman. Op de Antillen zijn dat bijvoorbeeld de PAR van Étienne Ys, de FOL van Anthony Godett en de PNP van Suzanne Camelia-Romer. In Nederland en Aruba proberen partijen in het hele land aanhangers te krijgen. Ook doen ze vrijwel altijd in het hele land mee aan parlementsverkiezingen. Op de Antillen ligt de zaak anders. Daar heeft ieder eiland tenminste één eigen politieke partij. Soms kun je dat aan de naam ervan zien: Curaçao 93, de Democratische Partij van Sint Eustatius, de Democratische Partij van Sint Maarten, de Patriottische Unie van Bonaire en de Democratische Arbeidsbeweging van Saba. Echte nationale partijen zoals de MEP op Aruba en het CDA in Nederland zijn er niet.

*Nelson O. Oduber,
Premier van Aruba*

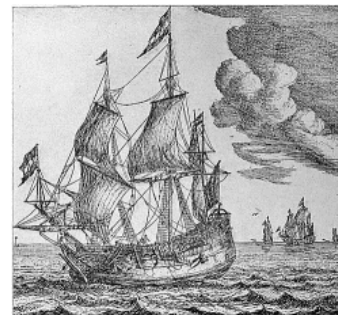
*Étienne Ys,
Premier van de Antillen*

*Thom de Graaf
Minister van
Koninkrijkszaken*

Zeeuwen en zouthandel

Op pagina 2 heb je gelezen dat Nederland, Aruba en de Antillen drie afzonderlijke landen zijn, die samen het Koninkrijk der Nederlanden vormen. Vreemd eigenlijk, want tussen Nederland aan de ene kant van de oceaan en de Antillen en Aruba aan de andere kant van de oceaan liggen duizenden kilometers. Hoe is deze 'koninkrijksrelatie' tot stand gekomen? Daarvoor gaan we terug naar de 16^e en 17^e eeuw. Nederland (toen de Republiek der Nederlanden geheten) is dan een machtige zeevarende natie met een vloot die alle zeeën van de wereld bevaart.

Grote concurrenten zijn andere zeevarende naties zoals Spanje, Engeland, Portugal en Frankrijk. Alle vijf de landen proberen hun invloed in de wereld te verspreiden door kolonisatie van nieuw ontdekte gebieden. Ze zijn in een constante strijd om de macht gewikkeld. Hun vloeten vervoeren daarom niet alleen handelswaar, maar hebben ook een militaire functie. En om wat bij te verdienen houden ze zich ook bezig met de zogenaamde 'kaapvaart' (= toegestane zeeroverij). Goud en zilver, geroofd uit Zuid- en Midden-Amerika, is een geliefde buit.

De WIC en de MCC

Met de oorlogsbuit uit 1628 financieren de Nederlanders de kolonisatie van Pernambuco, een stukje Braziliaanse kustgebied. Van hieruit bestoken ze de Spanjaarden op de Antillen (De Antillen zijn daarvoor, in de 15^e eeuw, ontdekt door Columbus en Alonso de Ojeda). In 1634 worden Curaçao, Bonaire en Aruba ingenomen. Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba komen rond die tijd ook onder Nederlands bestuur. Twee koloniale handelsorganisaties regelen het reilen en zeilen op de eilanden: de West-Indische Compagnie (WIC), gerund door Hollanders en de Middelburgse Commercie Compagnie (MCC), gerund door Zeeuwen.

De WIC wordt door de regering van de Republiek der Nederlanden belast met de kolonisatie van de kusten van Amerika en West-Afrika. Op de afbeelding rechtsboven zie je de vlag van de WIC; de G staat voor 'geoctrooieerd'. De MCC houdt zich vooral bezig met de goederenhandel, onder andere van zout.

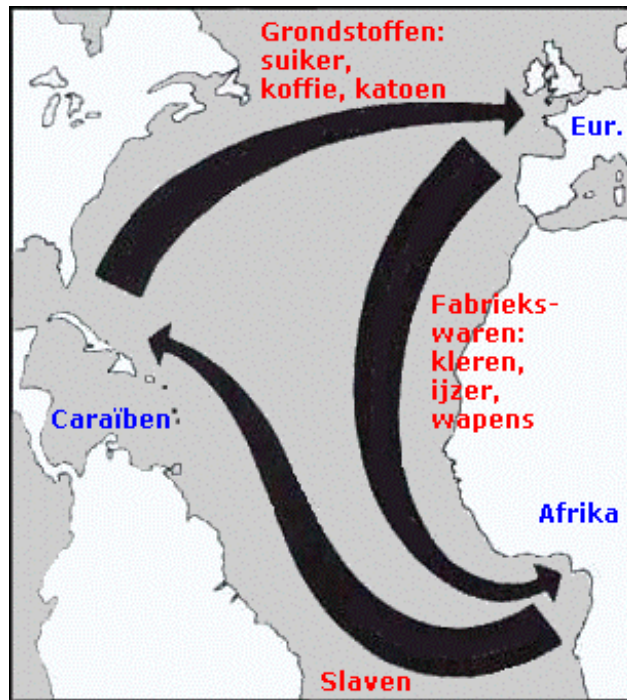
Bergen van zout: ook nu nog wordt er zout gewonnen op Bonaire

De handelswaar: van goud, koffie tot en met slaven

In de koloniën van de vijf landen worden nederzettingen met plantages gesticht, waar koffie, tabak en suiker worden verbouwd. Maar de Antillen zijn eigenlijk te klein om er winstgevend plantages te stichten. Het grote geld wordt dan ook verdiend met een combinatie van goederenhandel, kaapvaart en de slavenhandel. De Antillen zijn daarvoor heel geschikt omdat ze op de route tussen de Amerikaanse kusten en Europa liggen. Curaçao heeft bijvoorbeeld wel plantages maar wordt voornamelijk gebruikt als handelspost en als 'militaire basis'. Er worden veel slaven verhandeld, waarvan de meesten in de koloniën te werk worden gesteld. Op de volgende pagina gaan we verder in op de zogenoemde *driehoekshandel* en de rol van Nederland in de slavenhandel. Als de macht van de handelsorganisaties rond 1800 afneemt, worden de Antillen als kolonie rechtstreeks vanuit Nederland bestuurd.

Tula en Karpata

Varen zonder vracht betekent verlies. De koopvaarders van de WIC en de MCC zorgen dan ook dat ze altijd een vrachtje hebben. Populair is de zogenaamde driehoekshandel. De schepen varen volgeladen met buskruit, vuurwapens en textiel vanuit Holland en Zeeland naar Afrika. Dit is de eerste lijn van de driehoek. In Afrika verhandelen ze de goederen voor slaven voor de koloniën in West-Indië. Dit is de tweede lijn van de driehoek. De slaven worden onder andere op Curaçao verhandeld en met dit geld worden de producten van de plantages gekocht. De derde lijn is de weg terug naar Europa. De verkoop van de slaven is de meest lucratieve handel van de driehoek. Hoe en waarom die handel ontstaat, kunnen we laten zien aan de hand van de volgende tijdlijn:

1492

Columbus 'ontdekt' Amerika (de Nieuwe Wereld). De gedwongen tewerkstelling en slechte werkcondities, maar vooral ziektes die door de Europeanen werden meegebracht, zoals pokken, mazelen en de griep zorgen voor veel slachtoffers onder de indianen. De Afrikanen blijken tegen deze ziektes beter bestand en worden daarom als slaven naar Amerika geëxporteerd.

1621

De West-Indische Handelscompagnie wordt opgericht. De taken van de WIC zijn in eerste instantie kaapvaart en de koophandel. De WIC heeft ook een militaire functie, ze moet de belangen van de Republiek der Nederlanden in de Nieuwe Wereld behartigen. De WIC raakt regelmatig slaags met de grote concurrenten Spanje en Portugal. Belangstelling voor de slavenhandel is er aanvankelijk nauwelijks. Als in 1596 in Middelburg 130 slaven worden aangevoerd, worden deze op last van het stadsbestuur in vrijheid gesteld. Nog ten tijde van de oprichting van de WIC beschouwt men de slavenhandel als immoreel en meent de directie na het inwinnen van theologisch advies, dat de Compagnie zich er niet mee in moet laten. Als de WIC in 1630 plantages op Portugal veroverd (waar voornamelijk suiker wordt verbouwd) en een vast contract heeft om slaven aan de Spaanse koloniën te leveren, valt er goed geld te verdienen en worden de ethische overwegingen over boord gegooid.

1634

De WIC heeft belang bij Curaçao als maritiem steunpunt, van waaruit het Caribische gebied kan worden gecontroleerd en kaapvaart kan worden bedreven. Later dragen de gunstige ligging en de aanwezigheid van een natuurlijke haven er toe bij dat Curaçao uitgroeit tot het centrum van de Trans-Atlantische slavenhandel.

1637

Nederland verovert het Portugese fort Sao Jorge da Mina (Elmina) in de Goudkust (nu Ghana). Op deze manier verzekert ons land zich van een constante aanvoer van slaven uit het Afrikaanse binnenland voor export naar de koloniën in West-Indië. De slaven worden verhandeld en op de plantages tewerkgesteld.

Fort Elmina

1658

De handel in slaven bloeit. De WIC krijgt een vast contract om slaven te leveren aan de Spaanse koloniën in Zuid-Amerika.

Tot 1700 worden tenminste 77.000 slaven door de WIC op Curaçao aangevoerd; tussen 1700 en 1716 zo'n 16.000; tussen 1716 en 1730 nog ongeveer 3.000.

1795

Op 17 augustus 1795 weigeren op de plantage Knip op Curaçao enkele tientallen slaven om aan het werk te gaan. Slaven van naburige plantages sloten zich bij de opstand aan. Een eerste gewapend treffen met koloniale troepen, waaronder ook eenheden van vrije negers, wordt door de opstandelingen gewonnen. Bij de onderhandelingen eisen de slaven hun vrijheid. De daarop volgende con-frontaties worden in het nadeel van de slaven beslecht.

Tula en Karpata zijn de leiders van de opstandelingen. Het loopt slecht met hen af. Ze worden door medeslaven opgebracht en vervolgens door het koloniale gezag op gruwelijke wijze terechtgesteld, samen met 29 andere opstandelingen. Op de plek waar ze zijn gemarteld en vervolgens terechtgesteld, is op 3 oktober 1998 het Desenkadena-monument opgericht. *Desenkadena* betekent 'ontketend'. Het is een bronzen beeld van twee mannen en een vrouw die met ketenen aan elkaar zijn geklonken. De man in het midden van de beeldengroep probeert de ketting stuk te slaan.

Het Desenkadena-monument in Willemstad

In 1998, 135 jaar na de afschaffing van de slavernij, gaan er stemmen op om een monument op te richten. In 2002 is het zover en wordt in het Amsterdamse Oosterpark het Nationaal Slavernijmonument onthuld. Er is zijn positieve en negatieve reacties. Veel Antillianen vinden het Oosterpark een 'tweederangs plekje'. Middelburg, waar vroeger de WIC- en MCC-schepen vertrokken, zou een toepasselijker plek zijn. Maar anderen vinden dat het monument aangeeft dat Nederlanders kritisch naar hun eigen verleden durven te kijken (een verleden waarin de Hollanders in de Gouden Eeuw knappe zeelieden en slimme koopmannen waren, maar tevens ook brute kolonialisten en slavenhandelaren). Zo zegt cabaretière Monique Hoogmoed in het blad Contrast:

"Het monument is de weerspiegeling van een gezamenlijke geschiedenis en de erkenning dat de slavernij daadwerkelijk heeft plaatsgevonden".

Welkom in Nederland, Bon bini na Hulanda

Antillianen, Arubanen, Nederlanders, we spreken de Nederlandse taal. We hebben ook een gezamenlijk stuk geschiedenis. Dat heb je hiervoor kunnen zien. In nieuwsberichten in Nederland is echter vaak sprake van 'wij' Nederlanders en 'zij' Antillianen en Arubanen.

Wat de media over 'zij' zeggen, vat programmamaker Raymi Sambo als volgt samen: "Wanneer je tegenwoordig de kranten leest en het nieuws kijkt, worden Antillianen als zondebok afgeschilderd. Wij staan bekend als bolletjesslikkers en Nederlanders als kaaskoppen. Maar Nederland exporteert meer xtc dan kaas. Misschien moeten we het vanaf nu over pillenslikkers hebben" (Contrast nr. 34, 27 november 2003). Bovendien vertellen media vaak over Antilliaanse jongeren die andere mensen lastig vallen, misdrijven plegen, moeite hebben met het leren van de Nederlandse taal of hun school niet afmaken. Deze verhalen gaan over een klein deel van de Antillianen en Arubanen. Over de anderen die niet in opspraak komen, hoor of zie je weinig. Daardoor denken veel Nederlanders dat wat de media zeggen, voor alle Antillianen en Arubanen opgaat. Zo zegt scholiere Stephanie Saunders "ze zeggen dat de meeste dingen die slecht zijn door Antillianen worden gedaan."

Niek de Vries (links) uit Nederland woont op Curaçao. Hij is 12 jaar. Op onze vraag of Nederlanders een goed beeld hebben over de Antillianen zegt hij het volgende: 'Nee, veel Nederlanders vinden de Antillianen lui en dom, dat is niet waar'.

Idélien Ignacio, een twaalfjarige havo/vwo-leerlinge denkt dat het wel meevalt met dat slechte imago van 'de Antilliaan', want 'ze (Nederland)) geven ons immers geld'.

Ook weten we weinig over wat Nederlanders, Antillianen en Arubanen met elkaar verbindt. Dat is méér dan alleen taal en geschiedenis. Om te beginnen hebben Antillianen en Arubanen net als Nederlanders de Nederlandse nationaliteit. Ook voelen Antillianen en Arubanen zich Nederlander. Dat blijkt bijvoorbeeld als het Nederlandse Elftal speelt. Dan volgen ook Antillianen en Arubanen de wedstrijd op tv. De Antillen en Aruba vieren net als Nederland Koninginnedag. Sinterklaas en Zwarte Piet bezoeken niet alleen Nederland; ieder jaar komen ze met hun boot ook aan in de Annabaai op Curaçao. Verder houden sommige Antillianen en Arubanen net als veel Nederlanders van fast-food. Hamburgers van McDonalds zijn populair en hoog scoort ook frites met mayonaise. Maar ze hebben ook eigen fast-foodgerechten. Bij de *truk'i pan* (snackbar) om de hoek halen Antillianen na een avondje uit *pan ku lomito* (brood met ossenhaas) Ten slotte komen er ieder jaar enkele honderden Antillianen en Arubanen naar Nederland om te studeren. Sommigen willen teruggaan als ze zijn afgestudeerd.

Sinterklaas op Curaçao

Bon bini na Antias: welkom op de Antillen en Aruba

Spannend eigenlijk, een Koninkrijk met én een tropisch klimaat én een zeeklimaat, én herfstige bossen én palmen, én exotische vissen én Hollandse haring, én de smeùige salsa én de klompdansen. Die verscheidenheid biedt allerlei mogelijkheden. Houd je bijvoorbeeld van tropische stranden, zwemmen en snorkelen? Dat kan in ons Koninkrijk Overzee. Je moet er wel een eindje voor vliegen (zo'n 10 tot 12 uur), maar dan heb je ook wat! Neem nou Bonaire. Dit eiland nam al in de jaren zeventig maatregelen voor behoud van de natuur. De zee erom heen werd uitgeroepen tot beschermd gebied. Speervissen en het verzamelen van koraal is verboden. Door die maatregelen is Bonaire uitgegroeid tot een duikersparadijs. Duik- en strandtoerisme is dan ook een belangrijke bron van inkomsten, ook voor de andere eilanden.

Vreemde vissen te water

Voordat het toerisme op gang kwam, waren de eilanden economisch afhankelijk van de olieraffinaderij. In 1915 vestigt de Brits-Nederlandse oliemaatschappij Shell een olieraffinaderij op Curaçao. Het blijkt een winstgevende onderneming en er gaan veel Nederlanders naar 'Nederland Overzee'. Maar door allerlei verschillende oorzaken beginnen de olieprijsen te dalen en zakt de economie van de eilanden in elkaar. In 1985 staat de Shell-raffinaderij er zó slecht voor, dat de Antilliaanse regering het hele complex voor een halve euro van Shell overneemt! De regering verhuurt het complex nu aan de Venezuelaanse oliemaatschappij, *Isla*. Jammer genoeg heeft de olie-industrie veel vervuiling veroorzaakt. Opruimen en verdere vervuiling voorkomen is belangrijk, ook voor de toeristenindustrie. Als vis en duiker wil je nu eenmaal niet in smerig water zwemmen.

Het eiland Aruba (die van het Status Aparte) heeft zich helemaal in toerisme gespecialiseerd. Er komen heel veel Amerikanen: als *verblijfstoeristen* en *cruisetoeristen* brengen ze veel geld in het laatje. Ook St. Maarten krijgt veel toeristen uit Amerika.

De historische binnenstad van Willemstad staat op de lijst van Werelderfgoed van UNESCO en trekt veel toeristen.

Elvis

Miyannau

Nashaira

Raysley

Elvis Chen (12)

*"Curaçao moet bij Nederland blijven. Er gebeuren soms slechte dingen".
"Sommige Nederlanders weten niet eens waar Curaçao ligt."*

Miyannau Winklaar (12)

*"Curaçao moet bij Nederland blijven, want de mensen hier kunnen het waarschijnlijk niet zelf".
"Antillianen zijn druk en de Nederlanders zijn rustige mensen."*

Nashaira Isenia (12)

*"Curaçao moet zelfstandig worden. Dan leren we goed na te denken"
"Nederlanders zeggen dat Antillianen onbeschoft zijn."*

Raysley Martinez (12)

*"Curaçao moet zelfstandig worden. Dan kunnen we zelf over alles beslissen".
"Nederlanders schelden ons vaak uit".*

Antwoorden op de quiz van pagina 3

- 1) Nederlanders en Antillianen.
- 2) Curaçao = a ; Bonaire = b ; St. Eustatius = e
- 3) Koning-stadhouder Willem III.
- 4) Korsow = Curaçao. Bon bini = welkom. Maaaster! = Cool! Antias = de Antillen.
Kon ta? = Hoe gaat het? Dushi = Liefje
- 5) Koningin Beatrix.
- 6) Op St. Maarten.
- 7) Ongeveer 8.600 kilometer.
- 8) Makamba.
- 9) De West-Indische Compagnie.
- 10) De Nederlandse.
- 11) a) Klopt, grondlegger is George Maduro
b) Klopt niet, de officiële munteenheid is de NAf.
c) Klopt niet, Nederlands is de officiële taal.
d) Klopt.
e) Klopt.

Meer informatie op internet:

<http://koninkrijksstatuut.kennisnet.nl/>

Special van Kennisnet over het Koninkrijksstatuur en de Antillen

<http://www.cmo.nl/pe/pe25/pe-25.html>

Special van het CMO over het Koninkrijksstatuur en de Antillen

<http://www.rnw.nl/kids/Nederland/Geschiedenis/kolonie/antillen.htm>

Gschiedenispagina over de Antillen van 'wereldkids'

http://nl.wikipedia.org/wiki/Koninkrijk_der_Nederlanden

Wkipedia over het koninkrijk

<http://antillen.startkabel.nl/>

Startpagina over de Antillen

<http://www.slavernijmonument.nl/start.htm>

Alles over het Slavernijmonument

<http://www.minocw.nl/werelderfgoed/brochure/9.html>

Werelderfgoed in het koninkrijk

<http://www.karpatula.nl/>

Website voor en over Antillianen in Nederland

<http://www.rkcs.org/images/gallerij2004/kennisnet/statuut.htm>

Interviews met Antilliaanse jongeren

Slavernijmonument in het Oosterpark te Amsterdam van de kunstenaar Erwin de Vries.